Halpatuontiin liittyvien ongelmien ratkaisuja pohtivan työryhmän raportti

11.3.2025 Talousvaliokunta

Ministry of Economic Affairs
and Employment of Finland

Niina Etelävuori
työ- ja elinkeinoministeriö

Halpatuonti on kasvanut räjähdysmäisesti

- Halpatuonti erityisesti kiinalaisilta verkkoalustoilta Suomeen ja EU-alueelle on kasvanut merkittävästi viime vuosina.
- Vuonna 2025 Suomeen saapui 40,5 miljoonaa vähäarvoista pakettia.
  - 98,5 prosenttia paketeista tuli Kiinasta.
  - Keskimääräinen lähetyksen arvo oli 5,61 euroa.
- Ilmiö aiheuttaa merkittäviä ongelmia kuluttajaturvallisuudelle, ympäristölle ja kiertotaloudelle, reilulle kilpailulle sekä viranomaisille.
  - EU-komission tarkastusoperaatiossa testatuista tuotteista 84 prosenttia oli vaarallisia.

Halpatuonnin ongelmia voidaan ratkoa osin kotimaassa, pitkäjänteiset ratkaisut tehtävä EU-tasolla

- Työministeri Marttinen asetti 7.11.2025 työryhmän kartoittamaan keinoja halpatuontiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Työryhmän tehtävänä oli tunnistaa kansallisia ja EU-tason toimenpiteitä sekä tehdä ehdotus ensisijaisista jatkotoimista.
- Työryhmän 9.3. julkaistun raportin (https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-730-4) mukaan halpatuonnin ongelmia voidaan ratkoa osin kotimaassa. Pitkäjänteiset ratkaisut vaativat EU-tason vaikuttamista ja yhteisiä toimia.
- Työryhmä suosittelee, että jatkotoimissa keskitytään erityisesti kolmeen osa-alueeseen: tullivalvonta, markkinavalvonta ja tuotesääntely sekä tuottajavastuu.
- Näillä osa-alueilla puuttumismahdollisuudet ovat suurimmat ja toimenpiteitä on tunnistettu eniten.

Raportin sisältö

- Työryhmän raportissa on mm.
  - Kuvattu ilmiön nykytila
  - Hahmotettu olemassa oleva sääntelykehikko
  - Kartoitettu ratkaisuja kansallisella ja EU-tasolla
  - Esitetty jatkotoimia halpatuonnin torjumiseksi
- Sääntelykehikon kuvauksessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin
  1) Yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n sisämarkkinoilla
  2) Verkkoalustat
  3) Tuotesääntely, tuoteturvallisuus ja markkinavalvonta
  4) Tullikysymykset ja kauppapolitiikka
  5) Kuluttajansuoja ja markkinointi
  6) Tuottajavastuu ja kiertotalous
  7) Verotus

EU:n laajuisesti tulossa muutoksia tullivalvontaan

- EU:ssa tulee jo tänä vuonna voimaan muutoksia, jotka nostavat edullisten verkkokauppaostosten tuontikustannuksia.
  - 150 euron tullittomuusraja poistuu, kiinteä kolmen euron tulli pienille lähetyksille väliaikaisratkaisuna heinäkuusta 2026 alkaen
  - Kahden euron käsittelymaksu kaikille tuontituotteille loppuvuodesta 2026
- Raportti ehdottaa EU-vaikuttamista muun muassa verkkokauppojen ja -alustojen vastuun lisäämiseksi.
- Kansallisesti voitaisiin mm. lisätä tarkastuksia etämyynnin tullivarastoissa ja parantaa riskitiedon käyttöä valvonnassa.

Markkinavalvontaa tehostettava erityisesti EU-tasolla

- Raportti ehdottaa EU-tason markkinavalvonnan tehostamista.
  - Tällä hetkellä markkinavalvontaviranomaisilla ei ole toimivaltuuksia puuttua yksittäisiin kuluttajatilauksiin.
  - EU-sääntöjen valvonta ja päätösten täytäntöönpano 3. maa-toimijoiden osalta on hyvin vaikeaa.
- Kansallisesti voitaisiin käynnistää yhteinen markkinavalvontaprojekti, jossa useat viranomaiset valvovat yhtä aikaa isoja verkkoalustoja. Samalla voitaisiin tukea komission tutkintoja ja tuottaa niitä varten dataa.
- On kuitenkin huomattava, että halpatuonnin suuri määrä haastaa valvontaa.

Kiinalaiselle etäkaupalle vastuu tuotteiden jätehuollosta

- Tuottajavastuu velvoittaa valmistajat ja maahantuojat järjestämään tiettyjen tuotteiden jätehuollon ja vastaamaan sen kustannuksista.
  - Koskee mm. pakkauksia ja sähkölaitteita sekä pian myös tekstiilejä.
- Raportti ehdottaa pikaista selvitystä Tullin mahdollisuuksista periä tuottajavastuun kustannuksia, joihin EU:n ulkopuolinen etäkauppa ei juurikaan osallistu.
- Lisäksi voitaisiin kehittää yksi yhtenäinen rekisteröintipalvelu tuottajille ja lisätä viranomaisyhteistyötä (LVV, Tukes, Tulli).

Raportin sisältö koskien kansallisia toimia

- On epäselvää, onko jäsenvaltioilla oikeutta säätää kansallisesti EU-lainsäädäntöä tiukemmin kolmansista maista tulevaa **markkinointia**. Esimerkiksi Ranskassa on ehdotettu sääntelyä, joka kieltäisi ultrapikamuodin markkinoimisen. Mediatietojen mukaan Ranska on kuitenkin tiedustellut Euroopan komissiolta, onko sääntely EU-lainsäädännön mukaista.
- **Kansallisen veron** säätämisen esimerkiksi ns. ultrapikamuodille on arvioitu olevan vaikeaa tai jopa mahdotonta. Veroa ei voitaisi asettaa vain tuontituotteille, koska se katsottaisiin kotimaista tuotantoa suosivana tuontia syrjiväksi ja siten EU:n perustamissopimuksessa kielletyksi veroksi. Veron pitäisi siten kohdistua myös suomalaisiin tuotteisiin.
- Mitä tulee **kansalliseen käsittelymaksuun**, EU-tason toimet nähdään kansallisia toimia tehokkaampina. EU-tasolla on jo tämän vuoden aikana tulossa käyttöön sekä käsittelymaksu että tullimaksu, joka nostaa lähetyksen hintaa noin viisi euroa.
- **Tuottajavastuukustannusten** osalta Latviassa tuottaja maksaa veron tullissa, ellei se kuulu tuottajayhteisöön. Mahdollisuutta samantyyppiseen järjestelmään selvitetään myös Suomessa.

Raportin sisältö koskien kansallisia toimia - jatkotoimet

- Yleisesti ottaen kansalliset toimet voivat haitata sisämarkkinoiden toimintaa. Esim. kansalliset maksut voivat siirtää toimituksia muihin EU-maihin.
- Kansalliset toimet auttavat, mutta eivät ratkaise ongelmaa pysyvästi. Pitkän aikavälin kestävät ratkaisut edellyttävät määrätietoista vaikuttamista EU-tasolla.
  - Halpatuonti on EU:n laajuinen ilmiö, ja alustat toimivat globaalisti.
  - Verkkokauppaa koskeva sääntely perustuu laajasti EU-lainsäädäntöön. Ilmiöön sovelletaan rinnakkain useita sääntelykokonaisuuksia.
- Hallitus käynnistää lainsäädäntöselvityksen, jossa arvioidaan raportissa tunnistettuja tarpeita kansallisille lainsäädäntömuutoksille. Selvityksessä tarkastellaan alustavasti ainakin mainonnan kieltoa, Tullin mahdollisuutta periä tuottajavastuumaksuja ja puuttua kuluttajatilauksiin.

Jatkotoimet yleisesti

- Raportti sisältää lukuisia eri tasoisia toimia ongelmiin puuttumiseksi sääntelyn eri osa-alueilla.
- Raportin pohjalta käynnistetään mahdollisten kansallisten lainsäädännön muutosten selvitystyö ongelmiin puuttumiseksi.
- EU-vaikuttamista jatketaan entistä määrätietoisemmin ja keskitetymmin.
- Työ- ja elinkeinoministeriöön perustetaan ministeriöiden ja sidosryhmien muodostama työryhmä halpatuonnin tilanteen seuraamiseksi ja haasteisiin vastaamiseksi.

Kiitos!

Lisätiedot:
Niina Etelävuori, TEM, niina.etelavuori(a)gov.fi

